

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk, dnia 18.04.2024 r.

Poz. 2007

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR PN-I.4131.19.2024.BR WOJEWODY POMORSKIEGO

z dnia 4 kwietnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40, poz. 572, poz. 1463 i poz. 1688)

stwierdza się nieważność

uchwały Nr LXVI/879/2024 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczej Straży Pożarnej w Tczewie uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniu lub ćwiczeniu.

Uzasadnienie

W dniu 7 marca 2024 r. do Wojewody Pomorskiego wpłynęła uchwała Nr LXVI/879/2024 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczej Straży Pożarnej w Tczewie uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniu lub ćwiczeniu, zwana dalej „uchwałą”.

W toku czynności nadzorczych, pismem z dnia 28 marca 2024 r., organ nadzoru zawiadomił Radę Miejską w Tczewie o wszczęciu postępowania nadzorczego.

Po przeprowadzeniu postępowania nadzorczego organ nadzoru stwierdził, że uchwała podjęta została z istotnym naruszeniem prawa.

Jako podstawę prawną podjęcia uchwały wskazano art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.), art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194 z późn. zm.), dalej jako „u.o.s.p.” oraz art. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).

W § 1 uchwały Rada Miejska w Tczewie ustaliła, że „wysokość ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników, będących członkami Ochotniczych Straży Pożarnych działających na terenie Gminy Miejskiej Tczew, za każdą rozpoczętą godzinę uczestnictwa w szkoleniu lub ćwiczeniu organizowanym przez Gminę Miejską Tczew, Państwową Straż Pożarną lub inny uprawniony podmiot oraz za każdą rozpoczętą godzinę uczestnictwa w działaniu ratowniczym lub akcji ratowniczej – w kwocie 43,09 zł.” Z kolei w § 3 uchwały Rada Miejska postanowiła, że „uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego i wchodzi w życie z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r.”

Zgodnie z art. 15 ust. 1 u.o.s.p., strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Z kolei art. 15 ust. 2 u.o.s.p. stanowi, że wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251, 1429 i 1672) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.

Należy zauważyć, że w § 1 uchwały Rada Miejska wskazała, że ekwiwalent należy się „za każdą rozpoczętą godzinę uczestnictwa”, podczas gdy zgodnie z art. 15 ust. 2 u.o.s.p. ekwiwalent przysługuje „za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej”. Nie są to wyrażenia tożsame, co oznacza, że organ stanowiący dokonał nieuprawnionej modyfikacji ustawowych warunków przyznawania ekwiwalentu, co stanowi istotne naruszenie art. 15 ust. 2 u.o.s.p. w zw. z art. 7 Konstytucji RP. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 16 stycznia 2024 r. (sygn. akt: III SA/Łd 685/23), „przyjęte na gruncie § 1 zaskarżonej uchwały sformułowanie "za każdą rozpoczętą godzinę udziału" dotyczące sposobu ustalenia ekwiwalentu odmiennie regulujące zasady jego przyznawania z pominięciem zawartej w art. 15 ust. 2 u.o.s.p. zasady, że kwota ta naliczana winna być za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej, stanowi niedopuszczalną modyfikację art. 15 ust. 2 u.o.s.p. Sposób redakcji § 1 uchwały wypacza sens regulacji ustawowej, z której wypływa jednoznaczna dyrektywa co do sposobu naliczania przysługującego strażakowi wynagrodzenia co stanowi jednocześnie o istotnym naruszeniu kwestionowanym przepisem uchwały unormowania ustawowego. Nie ulega wątpliwości, że art. 15 ust. 1 i 2 u.o.s.p. uprawniają radę gminy do ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego "naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej". Tymczasem w treści uchwały organ uregulował nie tylko wysokość ekwiwalentu, do czego był uprawniony i zobowiązany, ale odmiennie określił sposób jego naliczania "za każdą rozpoczętą godzinę udziału" w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, co stoi w wyraźnej sprzeczności z zakresem regulacji przekazanej radom gmin na podstawie ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, zmieniając zasadę wprowadzoną w art. 15 ust. 2 u.o.s.p.” (vide: wyrok WSA w Poznaniu z dnia 4 października 2023 r., sygn. akt III SA/PO 477/23, wyrok WSA w Gdańsku z dnia 16 lutego 2023 r., sygn. akt III SA/Gd 669/22).

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że Rada Miejska nadała uchwale moc wsteczną - ekwiwalent w kwocie 43,09 zł został ustalony od dnia 1 stycznia 2024 r. Zgodnie z art. 15 ust. 2 u.o.s.p. wysokość ekwiwalentu nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa GUS w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. W ostatnim ogłoszonym przed dniem 1 stycznia 2024 r. komunikacie z dnia 10 listopada 2023 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w trzecim kwartale 2023 r. Prezes GUS zakomunikował, że przeciętne wynagrodzenie wyniosło 7194,95 zł, co oznacza, że maksymalna stawka ekwiwalentu równała się 41,11 zł. Zatem organ stanowiący wyznaczył wysokość ekwiwalentu z istotnym naruszeniem art. 15 ust. 2 u.o.s.p.

Wobec powyższego, stwierdzenie nieważności uchwały Nr LXVI/879/2024 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 29 lutego 2024 r. w sprawie ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczej Straży Pożarnej w Tczewie uczestniczących w działaniach ratowniczych, akcjach ratowniczych, szkoleniu lub ćwiczeniu jest uzasadnione i konieczne.

Zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie nieważności uchwały wstrzymuje jej wykonanie w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Od niniejszego rozstrzygnięcia nadzorczego służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego.

WOJEWODA POMORSKI

Beata Rutkiewicz